

การใช้การวิจัยระบบ สาธารณสุขเพื่อการ สนับสนุนการตัดสินใจ ในระดับพื้นที่ (3)

: กรณีจังหวัดตรัง

■ กองบรรณาธิการ

กบนี้ขอเสนอบทสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องในโครงการวิจัยระบบสาธารณสุขเพื่อการสนับสนุนการตัดสินใจในระดับพื้นที่ของจังหวัดตรัง ซึ่งเป็นอีกจังหวัดหนึ่งที่ร่วมโครงการนี้กับทางสถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข

สัมภาษณ์

นายแพทย์วิเชียร แก่นพลอย

นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดตรัง

กองบรรณาธิการ : ขอทราบแนวคิด ความเป็นมา และลักษณะของโครงการ รวมทั้งวัตถุประสงค์และวิธีดำเนินงาน

นพ.วิเชียร : สำหรับแนวคิดของการดำเนินงานโครงการนี้ เนื่องจากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด (สสจ.) ตรัง เห็นว่าการวิจัยระบบสาธารณสุขเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างยิ่งต่อการวางแผนและการตัดสินใจของผู้บริหาร การปรับปรุงคุณภาพ และความเป็นธรรมในการให้บริการ ตลอดจนเพื่อพัฒนาขีดความสามารถของหน่วยงานวิชาการของ สสจ. ตรัง ให้สามารถคิดค้นวิธีการหรือรูปแบบการให้บริการสาธารณสุขที่มีประสิทธิภาพได้ด้วยตนเอง โดยทาง สสจ.ตรัง ได้รับการสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ส่งอาจารย์มาให้คำปรึกษา ตลอดจนมีผู้

เชี่ยวชาญด้านคอมพิวเตอร์คอยให้คำแนะนำด้านการจัดเก็บข้อมูล และงานวิจัยแต่ละเรื่องนั้นจะได้รับการกลั่นกรองจากนักวิชาการที่ชำนาญในสาขานั้น ๆ อีกด้วย

กองบรรณาธิการ : มีหน่วยงานหรือองค์กรอะไร มาร่วมดำเนินการบ้าง

นพ.วิเชียร : สสจ.ตรัง ได้รับความร่วมมือจาก มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ โดยได้รับการสนับสนุนในด้านวิชาการ การให้คำปรึกษา คำแนะนำ ตลอดจนดูแลในรายละเอียดของโครงการวิจัยในแต่ละโครงการ ทั้งนี้เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด และสามารถในการนำไปใช้พัฒนางานได้

กองบรรณาธิการ : สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุขมีส่วนช่วยสนับสนุนโครงการนี้อย่างไร และได้ให้ความช่วยเหลืออะไรแล้วบ้าง

นพ.วิเชียร : สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุขได้มีส่วนในการช่วยเหลือ

และสนับสนุนงบประมาณรวมทั้งด้านวิชาการแก่ผู้ดำเนินการวิจัยของ สสจ.ตรังด้วยดี ซึ่งขณะนี้สถาบันฯ ได้จัดสรรงบประมาณเพื่อดำเนินงานดังกล่าวเป็นเงิน 1,100,000 บาท โดยในงวดที่ 1 ได้จัดสรรให้แล้วจำนวน 357,800 บาท

กองบรรณาธิการ : โครงการนี้เริ่มดำเนินการมาตั้งแต่เมื่อไร จวบจนบัดนี้งานก้าวหน้าไปถึงไหนแล้ว และท่านมีความเห็นต่องานที่ออกมาอย่างไร

นพ.วิเชียร : อันที่จริงการดำเนินงานพัฒนาวิจัยระบบสาธารณสุขของ สสจ.ตรัง ได้ดำเนินการมาก่อนเดือนสิงหาคม 2536 โดยเป็นการพัฒนานักวิจัยของสำนักงานขึ้นมาเอง และได้ขอสนับสนุนวิทยากรจากมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ขณะนั้นมีผู้สนใจเข้าร่วมโครงการประมาณ 35 คน เป็นหลักสูตรการวิจัยเชิงปฏิบัติการ สำหรับงบประมาณ

ในการดำเนินงานได้จากการลงทะเบียนของผู้เข้าร่วมโครงการ และได้รับการสนับสนุนจาก สสจ.ตรังอีกส่วนหนึ่ง และเมื่อต้นเดือนสิงหาคม 2536 สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุขได้ให้การสนับสนุนงบประมาณแก่ สสจ.ตรังอีกจำนวนหนึ่ง ดังนั้นการดำเนินงานก็จัดว่าเป็นรูปธรรมยิ่งขึ้น ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าเป็นการพัฒนาาระบบสาธารณสุขของจังหวัดตรังได้ถึง 2 ทาง นั่นคือเป็นการพัฒนาบุคลากรสาธารณสุขให้รู้จักคิดแยกแยะ วิเคราะห์ จัดระบบข้อมูลสาธารณสุขเพื่อใช้ประโยชน์ต่อไปได้ และอีกทางหนึ่งคือ งานวิจัยเพื่อค้นหาคำตอบ หรือข้อสงสัยและนำมาแก้ปัญหา

ซึ่งประเด็นดังกล่าวนี้ สสจ.ตรังได้ดำเนินการศึกษาอุบัติการณ์การเกิดอุบัติเหตุจากรถทางบกของจังหวัดตรังขึ้น ซึ่งขณะนี้ก็ได้ดำเนินการแล้วเสร็จ และได้นำผลการวิจัยดังกล่าวมาใช้ในการตัดสินใจ วางแผนเพื่อแก้ปัญหา และป้องกันอุบัติเหตุจากรถทางบกแล้ว และการดำเนินการดังกล่าวนี้สอดคล้องกับนโยบายของนายกรัฐมนตรีและ

ผู้ว่าราชการจังหวัดตรังด้วย

กองบรรณาธิการ : สำหรับการดำเนินงานโครงการที่ผ่านมาเจ้าหน้าที่ในระบบปกติมีส่วนร่วมทำงานวิจัยเรื่องนี้มากน้อยอย่างไร

นพ.วิเชียร : เจ้าหน้าที่สาธารณสุขของ สสจ.ตรังมีส่วนร่วมในกิจกรรมการวิจัยมากพอสมควร เห็นได้ชัดเจนจากการดำเนินโครงการอุบัติการณ์การเกิดอุบัติเหตุจากรถทางบกของจังหวัดตรัง ซึ่งได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจากเจ้าหน้าที่สาธารณสุข อีกทั้งเมื่อมีการจัดอบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพของบุคลากรสาธารณสุขเกี่ยวกับการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ อันเป็นพื้นฐานในการจัดการเกี่ยวกับข้อมูล มีผู้สนใจเข้าร่วมการอบรมประมาณ 30 คน

จะถือการพัฒนางานวิจัยนี้เป็นนโยบายสำคัญ โดยจะพัฒนานักวิจัยให้ครอบคลุมทั้งระดับจังหวัด อำเภอ และตำบล

กองบรรณาธิการ : แผนการดำเนินการต่อไปของโครงการนี้ คาดว่าจะได้ประโยชน์อย่างไร จะทำอะไรต่อไปอีก

นพ.วิเชียร : ดังได้กล่าวแล้วว่า โครงการพัฒนาการวิจัยระบบสาธารณสุข ของ สสจ.ตรัง นั้น เป็นความร่วมมือระหว่าง 3 สถาบัน นั่นคือ สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และ สสจ.ตรัง ซึ่งกล่าวได้ว่า สอดคล้องกับความต้องการของนักวิชาการผู้สนใจในงานวิจัยที่ต้องการความรู้ความเข้าใจ และเพิ่มประสบการณ์ในการดำเนินงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งโครงการดังกล่าวมีประโยชน์ต่อหน่วยงานเป็นอย่างมาก ทั้งในแง่ของการพัฒนา นักวิชาการหรือนักวิจัยเอง รวมทั้งสามารถนำผลที่ได้จากการวิจัยมาใช้ในการพัฒนางานสาธารณสุขในแง่มุมต่างๆ ของจังหวัดตรังได้ และในโอกาสต่อไปนั้น จะถือการพัฒนางานวิจัยนี้เป็นนโยบายสำคัญในการที่จะสนับสนุนให้มีการดำเนินงานวิจัยที่ต่อเนื่องขยายผล โดยการพัฒนานักวิจัยให้ครอบคลุมทั้งในระดับจังหวัด อำเภอ จนถึงระดับตำบล (สถานีอนามัย) โดยจะให้การสนับสนุนทางด้านวิชาการ และจัดหาแหล่งทุนเพื่อการวิจัยสนับสนุนแก่ผู้สนใจต่อไปด้วย

กองบรรณาธิการ : โครงการที่กำลังดำเนินการ มีจุดเด่น จุดด้อยหรือประสบกับปัญหาหรืออุปสรรค

อย่างไรบ้าง

นพ.วิเชียร : จุดเด่นของโครงการ

1. เป็นการร่วมกันพัฒนาบุคลากรทางด้านสาธารณสุข โดยเป็นความร่วมมือแบบสหสถาบัน

2. รูปแบบการดำเนินงานวิจัยนั้นเป็นการวิจัยร่วมปฏิบัติการ (action research) ดังนั้นผลการวิจัยสามารถนำมาใช้ประโยชน์เพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาางานสาธารณสุขได้ทันที

3. การพัฒนาบุคลากรเป็นการพัฒนาที่ควบคู่ไปกับการทำงานปกติ ซึ่งไม่ส่งผลกระทบต่อภาระงานที่ปฏิบัติอยู่ แต่สามารถจะพัฒนางานที่แต่ละคนทำอยู่ได้ดี และแต่ละคนก็จะเก่งขึ้นเรื่อยๆ

สำหรับปัญหาในการดำเนินงานมีบ้างแต่ไม่มากนัก กล่าวคือในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา นักวิจัยส่วนใหญ่จะต้องรับผิดชอบโครงการพิเศษต่างๆ ของจังหวัด และเป็นงานที่ต้องเร่งรัดเร่งด่วน ต้องทุ่มเทเวลาเป็นพิเศษ เช่น โครงการสุขภาพดีถ้วนหน้า เป็นต้น ซึ่งมีผลกระทบต่อโครงการนี้บ้าง ทำให้ไม่สามารถใช้เวลาเพื่อการงานวิจัยได้อย่างเต็มที่

คิดว่าในยุคนี้และยุคต่อๆ ไป การทำวิจัยระบบสาธารณสุขควบคู่ไปกับการดำเนินงานสาธารณสุขตามระบบปกติเป็นเรื่องที่จำเป็นและมีความสำคัญมากขึ้นเรื่อยๆ คงหมดสมัยแล้วที่จะนั่งทำงานหรือบริหารงานประจำให้เสร็จไปวัน ๆ

